

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

12 décembre 2019

PROPOSITION DE LOI

**portant insertion du livre 3 “Les biens”
dans le nouveau Code civil**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 55 **0173/ (S.E. 2019):**

001: Proposition de loi de MM. Verherstraeten et Goffin.
002: Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

12 december 2019

WETSVOORSTEL

**houdende invoeging van boek 3 “Goederen”
in het nieuw Burgerlijk Wetboek**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 55 **0173/ (B.Z. 2019):**

001: Wetsvoorstel van de heren Verherstraeten en Goffin.
002: Amendementen.

01155

N° 36 DE MME DILLEN

Art. 2

Dans l'article 3.156 proposé, supprimer l'alinéa 3.

JUSTIFICATION

La disposition relative aux personnes morales doit être supprimée.

Il n'est pas souhaitable que l'usufruit des personnes morales cesse d'exister lorsque la personne morale cesse d'exister, par exemple en cas de dissolution ou de faillite. L'usufruit est en effet cessible par principe et constitue un élément du patrimoine. Compte tenu de l'approche fonctionnelle du droit des biens, il n'est pas nécessaire que l'usufruit cesse d'exister en même temps que la personne morale.

L'usufruit ne peut pas non plus cesser d'exister en cas d'opérations de société, par exemple en cas de fusion ou de scission, l'ensemble des actifs et des passifs étant transféré de plein droit lors de ces opérations. En effet, dans ces cas, la dissolution a lieu sans liquidation, de sorte qu'il n'est pas du tout souhaitable que l'usufruit de la personne morale cesse alors d'exister.

Nr. 36 VAN MEVROUW DILLEN

Art. 2

In het voorgestelde artikel 3.156, het derde lid weglaten.

VERANTWOORDING

De bepaling inzake rechtspersonen dient te worden geschrapt.

Het is niet wenselijk dat een vruchtgebruik van rechtspersonen ophoudt te bestaan bij het eindigen van de rechtspersoon, bijvoorbeeld bij ontbinding of faillissement. Het vruchtgebruik is immers principieel overdraagbaar en is een vermogensbestanddeel. Gelet op de gehanteerde functionele benadering van het goederenrecht, is het bijgevolg niet nodig om het vruchtgebruik te laten tenietgaan samen met de rechtspersoon.

Het kan ook niet de bedoeling zijn dat het vruchtgebruik teniet gaat bij vennootschapsoperaties, zoals fusie of splitsing, waarbij alle activa en passiva van rechtswege overgaan. In die situaties vindt er immers een ontbinding plaats zonder vereffening, zodat het volstrekt onwenselijk is om dan het vruchtgebruik van de rechtspersoon teniet te laten gaan.

Marijke DILLEN (VB)

N° 37 DE MME DILLEN

Art. 2

Remplacer l'article 3.190 proposé par ce qui suit:

“Art. 3.190. À la demande de toute personne intéressée, le juge peut prononcer ou constater l’extinction d’un droit d’emphytéose perpétuel si les biens concernés ne sont manifestement plus utilisés à des fins de domanialité publique.”

JUSTIFICATION

Partant du principe que la possibilité d’une intervention du juge constitue le contrepoids d’un droit réel d’usage “perpétuel”, il convient de modifier cette disposition sur deux points. Le premier point concerne le délai de 99 ans. Il est inacceptable qu’il faille attendre l’extinction durant 99 ans si les conditions qui fondent le droit d’emphytéose ne sont plus réunies depuis longtemps. En outre, ce long délai est difficilement conciliable avec la portée d’autres dispositions de cette proposition de loi, par exemple avec le raccourcissement de la prescription acquisitive. Le deuxième point concerne la condition prévoyant que même l’utilité potentielle doit avoir été perdue pour que l’exemption puisse être prononcée. Cette condition est trop stricte.

Nr. 37 VAN MEVROUW DILLEN

Art. 2

Het voorgetelde artikel 3.190 vervangen als volgt:

“Art. 3.190. Op verzoek van elke belanghebbende kan de rechter het tenietgaan van een eeuwigdurend erfpachtrecht uitspreken of vaststellen indien de betrokken goederen kennelijk niet meer worden gebruikt voor doeleinden van openbaar domein.”

VERANTWOORDING

Vanuit de optiek dat de mogelijkheid van een rechterlijke tussenkomst een tegengewicht biedt aan een “eeuwigdurend” zakelijk gebruiksrecht, dient deze bepaling te worden gewijzigd op twee punten. Een eerste punt betreft de termijn van 99 jaar. Het is onaanvaardbaar dat 99 jaar moet worden gewacht met een opheffing indien de grondvoorwaarden voor dergelijk erfpachtrecht al veel eerder zijn weggevallen. Die lange termijn is bovendien moeilijk verzoenbaar met de strekking van andere bepalingen van dit wetsvoorstel, zoals de verkorting van de termijn van de verkrijgende verjaring. Een tweede punt heeft betrekking op de vereiste dat zelfs het potentieel nut verloren moet zijn opdat een ontheffing kan worden uitgesproken. Deze vereiste is te streng.

Marijke DILLEN (VB)

N° 38 DE MME DILLEN

Art. 2

Remplacer l'article 3.202 proposé par ce qui suit:

“Art. 3.202. À la demande de toute personne intéressée, le juge peut prononcer ou constater l'extinction d'un droit de superficie perpétuel visé à l'article 3 195, alinéa 2, 1°, si les biens concernés ne sont manifestement plus utilisés à des fins de domanialité publique.

Si les conditions qui fondent le droit de superficie perpétuel visé à l'article 3.195, alinéa 2, 2°, ne sont plus remplies, le juge peut, à la demande de toute personne intéressée, prononcer ou constater l'extinction de ce droit de superficie, ou ordonner sa conversion en un droit de superficie à durée déterminée, ou en un autre droit réel plus approprié à la situation, compte tenu des intérêts de toutes les parties concernées.”.

JUSTIFICATION

Partant du principe que la possibilité d'une intervention judiciaire constitue un contrepoids à un droit réel d'usage “perpétuel”, il convient de modifier cette disposition sur deux points. Un premier point concerne le délai de 99 ans. Il est inacceptable qu'il faille attendre l'extinction durant 99 ans si les conditions qui fondent le droit de superficie ne sont plus réunies depuis longtemps. En outre, ce long délai est difficilement conciliable avec la portée d'autres dispositions de cette proposition de loi, par exemple avec le raccourcissement de la prescription acquisitive. Le deuxième point concerne la condition prévoyant que même l'utilité potentielle doit avoir été perdue pour que l'exemption puisse être prononcée. Cette condition est trop stricte.

Nr. 38 VAN MEVROUW DILLEN

Art. 2

Het voorgestelde artikel 3.202 vervangen als volgt:

“Art. 3.202. Op verzoek van elke belanghebbende kan de rechter het tenietgaan van een eeuwigdurend opstalrecht bedoeld in artikel 3 195, tweede lid, 1°, uitspreken of vaststellen indien de betrokken goederen kennelijk niet meer worden gebruikt voor doeleinden van openbaar domein.

Indien de voorwaarden voor een eeuwigdurend opstalrecht bedoeld in artikel 3.195, tweede lid, 2°, niet langer vervuld zijn, kan de rechter op verzoek van elke belanghebbende, het tenietgaan van dat opstalrecht uitspreken of vaststellen of de omzetting ervan bevelen in een opstalrecht van bepaalde duur of in een ander zakelijk recht dat beter aansluit bij de situatie, rekening houdend met de belangen van alle betrokken partijen.”.

VERANTWOORDING

Vanuit de optiek dat de mogelijkheid van een rechterlijke tussenkomst een tegengewicht biedt aan een “eeuwigdurend” zakelijk gebruiksrecht, dient deze bepaling op twee punten te worden gewijzigd. Een eerste punt betreft de termijn van 99 jaar. Het is onaanvaardbaar dat 99 jaar dient te worden gewacht met een opheffing indien de grondvoorwaarden voor dergelijk opstalrecht al veel eerder zijn weggefallen. Die lange termijn is bovendien moeilijk verzoenbaar met de strekking van andere bepalingen van dit wetsvoorstel, zoals de verkorting van de verkrijgende verjaring. Een tweede punt heeft betrekking op de vereiste dat zelfs het potentieel nut verloren moet zijn opdat een opheffing kan worden uitgesproken. Die vereiste is te streng.

Marijke DILLEN (VB)

N° 39 DE MME DE WIT ET CONSORTS

Art. 2

Dans l'article 3.156 proposé, remplacer l'alinéa 4 par ce qui suit:

“Par dérogation à l'alinéa 2, 2°, et sauf convention contraire, l'usufruit indivis ou commun établi dans le chef de deux ou plusieurs personnes accroit, à la fin de l'existence de l'une d'elles, aux autres, proportionnellement à leur part.”

JUSTIFICATION

Le présent amendement tend à préciser que l'usufruit indivis ou commun établi dans le chef de deux ou plusieurs personnes s'ajoute, en vertu de la loi, au décès de l'une d'elles, à la part de l'usufruit des autres.

Généralement, les parties souhaitent que l'usufruit revienne à l'usufruitier survivant. Prévoir un accroissement automatique applicable de plein droit est plus conforme à ce souhait et renforce la protection offerte à l'usufruitier survivant.

Les parties qui ne souhaitent pas l'accroissement pourront toujours l'exclure expressément.

Nr. 39 VAN MEVROUW DE WIT c.s.

Art. 2

In het voorgestelde artikel 3.156, het vierde lid vervangen als volgt:

“In afwijking van het tweede lid, 2°, en behoudens andersluidende overeenkomst wast het onverdeeld of gemeenschappelijk vruchtgebruik gevestigd op het hoofd van twee of meer personen bij het einde van het bestaan van één van hen bij dat van de anderen aan, naar evenredigheid van hun aandeel.”

VERANTWOORDING

Het amendement wil verduidelijken dat de aanwas van het onverdeeld of gemeenschappelijk vruchtgebruik gevestigd op hoofd van twee of meer personen uit kracht van wet aanwast bij het overlijden van één van hen, bij het deel van het vruchtgebruik van de anderen.

De aanwas van het vruchtgebruik in het voordeel van de langstlevende van de vruchtgebruikers is doorgaans de bedoeling van partijen. Voorzien in een automatische aanwas die van rechtswege speelt, sluit beter aan bij deze bedoeling en biedt een betere bescherming voor de langstlevende vruchtgebruiker.

Partijen die de aanwas niet wensen, kunnen deze nog steeds uitdrukkelijk uitsluiten.

Sophie DE WIT (N-VA)
Katja GABRIËLS (Open Vld)
Christophe D'HAESE (N-VA)